

Broj : A - 28 / 20

Henkoprom d.o.o. Žepče
Golubinja bb
72230 Žepče

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

IZGRADNJA BENZINSKE STANICE ZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) u GOLUBINJI-ŽEPČE

S A D R Ž A J

OPĆI PODACI	3
1. U V O D	4
2. CILJ PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM	6
3. PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM	6
4. LOKACIJA I OPIS TEHNOLOŠKOG OPISA	8
5. DOKUMENTACIJA O OTPADU KOJI PROIZVODI PREDUZEĆE.....	14
5.1.Sastav otpada	16
5.2.Mjere koje se trebaju poduzeti radi sprečavanja proizvodnje otpada, posebno kada se radi o opasnom otpadu	17
5.3.Odvajanje otpada, posebno opasnog od druge vrste otpada i od otpada koji će se ponovo koristiti	18
5.4.Odlaganje otpada na deponiji	19
5.5.Metode tretmana i/ili odlaganja	19
6. PROCEDURE I UPUTSTVA	20
7. NAČIN ODLAGANJA / ZBRINJAVANJA	21
8. VOĐENJE EVIDENCIJE	22
9. ODGOVORNOST LICE ZA PROVOĐENJE PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM	22
10. ZAKLJUČAK	24
ZAKONSKA REGULATIVA	25

OPĆI DIO

1. **Podaci o naručiocu zagtjeva:** Henkoprom d.o.o. Žepče
Golubinja bb, 72230 Žepče

2. **Podaci o osobama i brojem ovlaštenja koje su izradile zahtjev:**

1. Halilović Ćazim, dipl.inž.tehnolog, ovlaštenje broj :08/07 ZOP; 16-04/3-170-71/2013 ZNR i Ex 30-03-03-183/17 (Protiveksplozijska zaštita električnih i neelektričnih uređaja i instalacija namijenjenih za upotrebu na nadzemnim mjestima,
2. Spahić Mirsad, dipl.inž.elektrotehnike, ovlaštenje broj: 01-153-176/04-MK-E-266/04 i Ex 01-12-155-VI/19 (Protiveksplozijska zaštita električnih uređaja i instalacija namijenjenih za upotrebu na nadzemnim mjestima..
3. Prcanović Mahira, dipl.inž.mašinstva, ovlaštenje broj:01-153-73/03-MK-M-192/2003,
4. Halilović Nisveta, dipl.inž.arhitekture, ovlaštenje broj:02-04/1374-1986,

3. **Podaci o građevini (vrsta zahvata u prostoru, lokacija, investitor):**

IZGRADNJA BENZINSKE STANICE ZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) u GOLUBINJI-ŽEPČE

Investitor : Henkoprom d.o.o. Žepče

4. **Naslov elaborata :** PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

5. **Mjesto i datum izrade elaborata:** Zenica, avgust 2020 godine

6. **Ovjera zahtjeva potpisom osoba koje su izradile zahtjev:**

1. Halilović Ćazim, dipl.inž.tehnolog _____
2. Spahić Mirsad, dipl.inž.elektrotehnike _____
3. Prcanović Mahira, dipl.inž.mašinstva _____
4. Halilović Nisveta, dipl.inž.arhitekture _____

7. **Rješenje o imenovanju za izradu zahtjeva:** broj: ZOD 28/20 od 307.08.2020 godine

8. **Broj projekta :** A - 28/20

1. UVOD

Prema odredbama Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03), operator je dužan sve aktivnosti poduzimati i provoditi tako da smanjuje količine i štetne uticaje otpada, unapređuje ponovno korištenje i recikliranje (povrat) otpada i sigurno odlaganje otpada na komunalnoj deponiji. Otpad se odlaže samo ako nije moguće korištenje njegovog materijala i/ili energije u postojećim tehničkim i ekonomskim uvjetima i ako su troškovi ponovnog korištenja nerazumno visoki u poređenju sa troškovima odlaganja.

Operator je dužan koristiti tehnologiju i razvijati proizvodnju na način koji najefikasnije koristi materijale i energiju, stimulira ponovno korištenje i recikliranje proizvoda. U tom smislu operator je dužan ispuniti minimum zahtjeva u pogledu skupljanja i ponovnog korištenja raznih vrsta korisnog otpada i za odlaganje nekorisnog otpada na deponiji. Isto tako, operator je dužan koristiti takve sirovine i osnovne materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju upotrebu energije i materijala i čijom upotrebom se smanjuje proizvodnja otpada i ne ugožava okoliš kada postane otpad.

Prilikom izrade ovoga Plana uzete su u obzir odredbe Pravilnika o kategorijama otpada s listama («Službene novine F BiH», broj 9/05) i odredbe člana 2. Pravilnika o uvjetima za prijenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operater< sistema za prikupljanje otpadom («Sl. novine FBiH», broj 9/05).

U cilju potpunog razumijevanja ovog plana, u nastavku se daju pojašnjenja osnovnih pojmova koja se koriste u ovom Planu, a proizilaze iz Zakona o upravljanju otpadom («Sl. novine FBiH» broj 33/03):

«**otpad**» - znači sve materije ili predmete koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traže da budu odložene u skladu sa jednom od kategorija otpada navedenoj u listi otpada i utvrđenoj u provedbenom propisu;

«**komunalni otpad**» je svaki otpad iz domaćinstva, kao i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva;

«**opasni otpad**» je svaki otpad koji je utvrđen posebnim propisom i koji ima jednu ili više karakteristika koje prouzrokuju opasnost po zdravlje ljudi i okoliš po svakom porijeklu, sastavu ili koncentraciji, kao i onaj otpad koji je naveden u listi otpada kao opasni i reguliran provedbenim propisom;

«**neopasni otpad**» je otpad koji nije definisan kao «opasni otpad»;

«**interni otpad**» je otpad koji nije podložan značajnijim fizičkim kemijskim ili biološkim promjenama. Interni otpad se neće rastvarati, spaljivati ili na drugi način fizički ili kemijski obrađivati, biološki razgrađivati ili nepovoljno uticati na druge supstance sa kojima dolazi u kontakt na način da prouzrokuje zagađenje okoliša ili ugrožavanje zdravlja ljudi. Ukupna vlažnost, sadržaj polutanata u otpadu i ekotoksičnost filtera mora biti neznatna da ne bi došlo do ugrožavanja kvaliteta površinskih i podzemnih voda;

«**vlasnik**» je proizvođač otpada i fizičko ili pravno lice koje posjeduje otpad;

«**proizvođač**» je bilo koje lice čijom aktivnošću se proizvodi otpad (orginalni proizvođač), i/ili bilo koje lice koje obavlja predtretman, sortiranje ili druge operacije koje dovode do promjene fizičkih karakteristika ili sastava otpada;

«**odlagač**» - je bilo koje lice kojem se isporučuje otpad ili koje obavlja odlaganje takvog otpada;

«**operator**» je fizičko ili pravno lice odgovorno za bilo koju vrstu aktivnosti upravljanja otpadom;

«**upravljanje otpadom**» - znači sistem aktivnosti i radnji vezanih za otpad, uključujući prevenciju nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i njegovih opasnih karakteristika, tretman otpada, planiranje kontrolu aktivnosti i procesa upravljanja otpadom, transport otpada , uspostavljanje, rad, zatvaranje i održavanje uređaja za tretman otpada nakon zatvaranja, monitoring, savjetovanje i obrazovanje u vezi aktivnosti i radnjama na upravljanju otpadom;

«**tretman**» znači fizičke, termalne, hemijske ili biološke procese, uključujući sortiranje, koji mijenjaju karakteristike otpada u cilju smanjivanja količine ili opasnih osobina, olakšavaju rukovanje ili povećavaju porats komponenti otpada;

«**povrat komponenti**» - znači povrat materijala i energije iz iskorištenih proizvoda ili otpada u privredni sistem primjenom određenog tehnološkog postupka ili spaljivanjem;

«**ponovno korištenje**» - znači svaku aktivnost kojom se otpad upotrebljava za namjenu za koju je prvobitno korišten;

«**skupljanje**» - znači sistemsko skupljanje i po mogućnosti sortiranje otpada u cilju olakšanja budućeg tretmana;

«**transport**»- znači promet otpada van postrojenja ;

«**skadištenje**» - znači ostavljanje otpada od proizvođača unutar postrojenja i pogona, a najviše 3 godine, na način koji isključuje opasnost po okoliš i ljudsko zdravlje;

«**odlaganje**» - znači bilo koju aktivnost utvrđenu u provedbenom propisu;

«**deponija**» - znači mjesto odlaganja otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine zemljišta, uključujući:

-**unutrašnja mjesta za odlaganje** «npr. Deponija gdje proizvođač otpada zbrinjava vlastiti otpad na mjestu nastanka),

-**stalna mjesta** (npr. više od jedne godine) koja se upotrebljavaju za dugogodišnja odlaganja otpada, ali isključujući: objekte gdje nije dozvoljeno skladištenje otpada a otpad spreman za dalji transport u cilju ponovnog korištenja, tretmana ili odlaganja na drugom mjestu.

Pridržavajući se uspostavljene prakse u društvu a u skladu sa Bazelskom konvencijom nastali otpad nakon privremenog skladištenja predaje privrednim društvima certificiranim za tu vrstu djelatnosti na neškodljivo zbrinjavanje.

2. CILJ PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM

Privredno društvo HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE, posvećen je zaštiti životne sredine i održivom razvoju kroz svakodnevno unapređivanje sistema i poštovanje zakonskih obaveza.

Ovo privredno društvo je opredjeljeno:

- da stvara usluge i proizvode na način koji će imati najmanji uticaj na životnu sredinu, zdravlje i život ljudi,
- da ispuni u potpunosti zahtjeve koje pred privredno društvo postavlja zakonodavstvo FBiH i relevantna legislativa EU,
- da stvara povjerenje, dobru volju i saradnju sa lokalnom zajednicom.

Navedena opredjeljenja ostvaruju se kroz dobro rukovođenje, posvećenost i usavršavanje.

Osnovni cilj je podsticanje i osiguranje uslova za integrisano upravljanje otpadom, počev od mjesta nastanka otpada do mjesta njegovog konačnog neškodljivog odlaganja, uz preduzimanje svih neophodnih mjera na zaštiti zdravlja ljudi i okoliša. Radi postizanja cilja pridržavamo se predviđenih prioriteta - hijerarhije u upravljanju otpadom počev od aktivnosti na efikasnijem planiranju, izbjegavanju nastajanja otpada, ponovnoj upotrebi i reciklaži otpada.

Dugoročni cilj upravljanja otpadom je podizanje svijesti svih zaposlenih u odnosu na problematiku otpada, racionalnom korišćenju ulaznih materijala, sigurnom skladištenju i neškodljivom odlaganju - zbrinjavanju otpada.

3. PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

U skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša operater postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola izrađuje plan o upravljanju otpadom.

Plan za upravljanje otpadom stimuliše Društvo da informišu sami sebe o količinama i vrstama otpada koji proizvode i stimuliše mjere kojima će se smanjiti proizvodnja otpada i ponovo korištenje ili reciklaža ostatka.

Kod novih postrojenja plan za upravljanje otpadom se prilaže kao dodatak zahtjevu za dobijanje dozvole u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša.

Kod postojećeg postrojenja plan se izrađuje i šalje nadležnom organu u periodu od šest mjeseci.

Planovi za upravljanje otpadom privrednog društva se ažurira svake pete godine ili nakon promjene u radu postrojenja.

Slijedeći okolinske propise i preporuke uspostavljen je sistem upravljanja nastanka otpada i ekonomskih i okolinskih konsekvenci tog nastanka, kao dio sistema okolinskog upravljanja.

Sastavni dio ovog sistema je i Plan upravljanja otpadom koji se odvija prema internim procedurama i uputstvima privrednog društva. Svi interni propisi biće korigovani i inovinirani u skladu zakonskom regulativom FBiH.

Usklađenost sistema upravljanja organizacijom nastanka otpada i ekonomskih i okolinskih konsekvenci tog nastanka, kontrolisaće se internim i eksternim auditima.

U skladu sa članom 19. Zakona o upravljanju otpadom /Službene novine FBiH, broj ;33/03, izrađuje se i ažurira Plan upravljanja otpadom.

Plan upravljanja otpadom je cjelovit dokument koji u sebi sadrži : zakonsku osnovu, Konvencije, eksterna uputstva, usvojene Standarde, definicije i skraćenice, kategorije otpada u Društvu, internu dokumentaciju kao i načine odlaganja/zbrinjavanja i količina otpada.

ZAKONSKA OSNOVA

- *Zakon o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 33/03),*
- *Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 72/09),*
- *Pravilnik o sadržaju Plana prilagodbe upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje preduzima nadležni organ (Sl.novine FBiH br . 9/05)*
- *Pravilnik o kategorijama otpada sa listama (Sl.novine FBiH br . 9/05)*
- *Pravilnik o postupanju s otpadom koji se nalazi na listi opasnog otpada ili čiji je sadržaj nepoznat (Sl.novine FBiH br . 9/05)*
- *Pravilnik o uvjetima za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatora sistema za prikupljanje otpada (Sl.novine FBiH br . 9/05)*
- *Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada (Sl.novine FBiH br . 38/06),*
- *Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu (Sl.novine FBiH br . 64/09) i*
- *Zakon o zaštiti na radu (Sl.list SR BiH br. 22/90).*

KONVENCIJE

- *Bazelska konvencija o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju, Bazel, 22.03.1989. Stupanje na snagu : 05.05.1992.god. (Sl.glasnik BiH br .31/00),*
- *Dopuna Bazelske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju, Brisel, 1997.god.*

4. LOKACIJA I OPIS TEHNOLOŠKOG PROCESA

Lokalitet na kome se gradi Benzinska stanica za snabdjevanje tečnim gorivom, UNP-om i samouslužna autopraonica, na području općine Žepče u Donjoj Golubinji uz magistralni put Zenica-Žepče-Doboj.

Pristup lokaciji je direktno sa Magistralne cste M-17 (dva priključna mjesta ulaz i izlaz), parcele označene kao k.č.2141/7, 2143/10, 2138/4, 2138/11, 2146/1 i 2143/1 K.O. Željezno polje, općina Žepče.

Sa svih strana ove parcele se nalaze izgrađeni individualni i industrijski objekti koji se nalaze na propisanoj udaljenosti.

Tehnološki proces manipulacije sa tečnim gorivom na benzinskoj stanici Zenica II obuhvata četiri međusobno povezana sistema:

- I - sistem za pretakanje goriva
- II - sistem za skladištenje goriva
- III - sistem za razvod goriva
- IV - sistem za izdavanje goriva
- V - sistem za skladištenje UNP-a
- VI - sistem za izdavanje UNP-a

I. Sistem za pretakanje goriva podrazumjeva dovoz goriva iz rafinerije ili veleprodaje autocisternama, sopstvenim prevoznim sredstvima ili pomoću specijalizovanih prevoznika za ovu vrstu roba, odnosno, goriva. Prevozna sredstva autocisterne dolaze na benzinsku stanicu, staju na za njih planirano mjesto u okviru saobraćajno manipulativnog platoa i slobodnim padom, preko cijevnog priključka, gorivo se upušta u rezervoar, s tim što se prethodno mjeri količina preko mjernog instrumenta ili preko izbaždarene šipke, u svaki rezervoar pojedinačno. Sistem cijevi i mjernih instrumenata se prekontrolišu prije pretakanja, kako bi se eliminisale pojave akcidentnih situacija.

II. Sistem za skladištenje goriva u okviru benzinske stanice podrazumijeva sistem podzemnih rezervoara za benzine i sistem rezervoara za dizel u okviru benzinske stanice. Rezervoari su projektovani i izgrađeni za maksimalni radni pritisak od 0,5 bara, a fabrički ispitani na hladni vodeni pritisak od 2 bara. Rezervoari su cilindričnog oblika sa dva bočna cilindrična dna. Izgrađeni su od čeličnog lima Č.0361 zavarivanjem. Oblik glavne dimenzije i zapremine rezervoara odgovaraju JUS.M.33.010 odnosno DIN-6608. Priključci za pretakanje postavljeni u sklopu poklopcu revizionog otvora. Svaki rezervoar je zaštićen od korozije i to tako da se spoljašnje površine rezervoara zaštićuju premazom osnovne antikorozivne boje, da bi se zatim izvršila spoljašnja zaštita konit trakom, atestaranom na probojni napon, najmanje od 16 kV. Spoljašnja zaštita ne napada agresivno čelik i otporna je prema potencijalno negativnom uticaju zemlje.

III. Sistem za razvod goriva u okviru ovog kompleksa egzistira kao razvodna instalacija u okviru benzinske stanice, za svaku vrstu goriva i ukapljeni naftni plin predviđena je metalna cijevna mreža po JUS M.65.225, koja je prethodno izolovana i postavljena zajedno sa zaštitnom cijevi, direktno u zemljani rov.

Cjevovodi za utakanje goriva u rezervoar se povezuju najkraćim putem, cijevima u utakački šaht, sa priključcima, na poklopcu manloha, uz pad od 2%, dok cjevovodi za

 <p>ARHITEKT ZENICA d.o.o. DRUŠTVO ZA PROJEKTOVANJE, INŽINJERING, IZGRADNJU I PROMET Ulica Šerbin sokak broj 21, 72000 Zenica ; tel : 032/ 445 – 060 ; fax : 032/445-061 Kantonalni sud Zenica : reg.br.subj.upisa 1 – 5023 ; broj rješenja registracije 043-0-Reg-08-004008 , Identifikacijski PDV broj : 218024410005 P.B : 4218024410005;E – mail ; arhitektze@bih.net.ba</p>	<p>HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE IZGRADNJA BENZINSKE STANICEZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) BS GOLUBINJA Avgust. 2020 godine</p>
--	--

istakanje goriva povezuju rezervoare sa pumpnim automatima, sa padom prema prikljucima na manlohu od 2,5%.

IV. Pumpni automat za sipanje goriva u vozila su planirani kao multipleks automati kod opsluživanja putničkih vozila, a za opsluživanja teretnih i komercijalnih vozila planirani su brzi simpleks i brzi dupleks automati.

V. Sistem za skladištenje Unp-a u okviru benzinske stanice podrazumijeva sistem podzemnog rezervoara za UNP-e sa automatom za punjenje rezervoara motornih vozila UNP-om u okviru benzinske stanice.

VI. Pumpni automat za sipanje UNP-a u vozila, smještaj agregata za istakanje UNP-a je na ostrvu kao kombinovani ispod nastrešnice.

U cjevovodu između spremnika za skladištenje UNP-a i agregata postavljen je ventil koji se zatvara čim se crpni uređaj isključi ili se prekine dovod struje.

Agregat za istakanje UNP-a je opremljen mjerilom protoka, sa istakačkim crijevom duljine 4,5 m i protulomnom spojnicom , koja u slučaju prekida zatvara dotok UNP-a obostrano.

Transport goriva

Sve vrste goriva i UNP-a se na benzinsku stanicu dopremaju u autocisternama.

SPREMNICI ZA GORIVO

Na benzinskoj stanici postavljeni su duplostijeni čelični spremnik (2 kom) pregrađen na dvije komore, sa ispunom dušika u međustijenkama, izvana opjeskareni i premazani bitumenskim premazom.

- Spremnik ima sistem za dojavu procurivanja stijenki spremnika, uz dvostruku kontrolu (vizuelnu-manometarsku i zvučnu) u spremniku i centralnu kod poslovođe.
- Spremnik (svaka vrsta goriva) ima po jedan ulazni prirubnički otvor, dimenzije DN600. Na otvoru su prirubnički spojevi sa sklopovima za utakanje, odzračivanje, povrat para, mjernu letvu, elektronsko mjerenje s mjernom sondom i tlačni priključci 4“ (tlačni sistem - cijevi prema agregatima).
- Na spremniku iznad ulaznih otvora zavareno limeno okno dimenzije 1200x1200 mm. Na limeno okno spremnika su postavljeni poklopci. U dijelu dodira sa zemljom, šahtovi su zaštićeni bitumenskim premazom i "Bitufix V-4, a u unutrašnjosti temeljnim i završnim premazom otpornim na pare naftnih derivata.
- Svi cijevni priključci koji prolaze kroz stjenku šahta su u vodonepropusnoj izvedbi.

PRETAKANJE GORIVA

Pretakanje goriva odvija se na slijedeći način:

- istakanje goriva slobodnim padom iz autocisterne i punjenje spremnika, preko mjernog uređaja, zatvorenim EKO-sistemom uz povrat para iz spremnika u autocisternu (punjenje se vrši preko centralnog uljevnog okna).
- Agregat za istakanje postavljen na povišeni dio (ostrvo), a opremljen je sa sistemom za povrat benzinskih para prilikom pretakanja naftnih derivata u vozila.
- Tlačni pumpni agregat spojen sa podzemnim spremnikom čeličnim cijevima.

MJERENJE I KONTROLA KOD PRETAKANJA GORIVA

- Mjerenje naftnih derivata, kod istakanja iz autocisterne u spremnik, vrši se Volumetrijskom metodom (bez temperaturne kompenzacije), mjernim uređajem (volumetrom) opskrbljenim s pokazivačima volumena - brojčanikom ili registratorom.
- Za naftne derivate na istakalištu autocisterni, koristi se volumetar s lopaticama za naftne derivate malog viskoziteta. Dozvoljena relativna greška (GDP propisi) očitavanja na brojčaniku je $\pm 0,5\%$.
- Za naftne derivate na punilištu motornih vozila, koristi se volumetar s klipovima za naftne derivate malog viskoziteta. Dozvoljena relativna greška (GDP propisi) očitavanja na brojčaniku je $- 0,5\%$.
- Za naftne derivate u ukupanom spremniku, koristi se stojeća mjerna letva. Tačnost mjerne letve je ± 1 mm na čitavoj mjernoj dužini, a nesigurnost očitavanja baždarenog volumena mora biti manja od $0,5\%$ odgovarajućeg volumena (nazivnog volumena spremnika), time da pogreška pri očitavanju volumena bude jednaka ili manja od $0,5\%$ najmanjeg (mogućeg) očitavanja volumena u spremniku uz pomoć "baždarske tablice"
- Opremljenost i smještaj svih "mjernih sprava" je u skladu sa "Zakonom o mjernim jedinicama i mjerilima".
- U spremnik je postavljena mjerna elektronska sonda koje preko centralnog mikroprocesora imaju mogućnost svakog trenutka očitavanja u spremniku nivoa, temperature, nivoa vode, preračunavanja na referentnu temperaturu (kompenzaciju temperature).

UREĐAJI ZA ISTAKANJE GORIVA

- Uređaji se koriste za istakanje tekućih goriva uz mjerenje količine i izračunavanje novčane vrijednosti istočene tekućine. Postavljen na ostrvo ispod nadstrešnice za vozila.
- Na ostrvu 1 "AGREGAT 1" postavljeni mjerni uređaji za istakanje, (obostrani 4 pipca na jedinici za istakanja četiri vrste goriva, s protocima goriva 40 l/min po istakaćem pipcu i jedan automat za ADB.
- Na ostrvu 2 "AGREGAT 2" postavljeni mjerni uređaji za istakanje, (obostrani 4 pipca na jedinici za istakanja četiri vrste goriva, s protocima goriva 40 l/min po istakaćem pipcu i jedan automat za UNP-e.
- Uređaji su postavljeni na betonski temelj i pomoću vijaka učvršćeni na betonirani okvir izrađen od čeličnog kutnog profila. Ispod uređaja se nalazi otvori s cijevima za dovod goriva iz spremnika, kablovima za napajanje uređaja električnom energijom te kablovima za informatiku.
- Spoj uređaja s dovodnim cjevovodom izveden je preko gibljivih cijevi. Cijevi su spojene prirubnicama, sa umetnutom brtvom. Na svakom spoju, a prije uređaja za istakanje ugrađuje se protulomni ventil.
- Predviđeni uređaji imaju tipske oznake, a proizvođač je isporučio uređaj sa odgovarajućim atestima, garancijom, uputstvom za montažu, rukovanje i održavanje.

CJEVOVODI I PRIBOR

- Cjevovodi i pribori koji se ugrađuju u ovu instalaciju imaju odgovarajući atest ili potvrdu od proizvođača. Atest se odnosi na tražene tehničke uslove o kvaliteti, čvrstoći, tlaku,

 <p>ARHITEKT ZENICA d.o.o. DRUŠTVO ZA PROJEKTOVANJE, INŽINJERING, IZGRADNJU I PROMET Ulica Šerbin sokak broj 21, 72000 Zenica ; tel : 032/ 445 – 060 ; fax : 032/445-061 Kantonalni sud Zenica : reg.br.subj.upisa 1 – 5023 ; broj rješenja registracije 043-0-Reg-08-004008 , Identifikacijski PDV broj : 218024410005 P.B : 4218024410005;E – mail ; arhitektze@bih.net.ba</p>	<p>HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE IZGRADNJA BENZINSKE STANICEZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) BS GOLUBINJA Avgust. 2020 godine</p>
--	--

vatrootpornosti, otpornosti na odgovarajući medij itd. Potvrda se odnosi na uobičajeno izvršeno ispitivanje kod proizvođača. Za pribavljanje atesta ili potvrda odgovoran je izvođač radova. Pribori koji se koriste za izradu i montažu moraju odgovarati specifikacijama i nacrtima ovog projekta. Izvođač je dužan izvoditi radove prema tehničkim normativima i standardima.

- ugrađene KPS cijevi zadovoljavaju svim kriterijima koje se traže za takvu vrstu instalacije, te posjeduju sve odgovarajuće ateste.

UREĐAJ ZA KONTROLU NEPROPUSNOSTI

- Na ugrađeni ukopani dvoplašni spremnik ugrađeni su uređaji za kontrolu nepropusnosti između stijenki spremnika . Ugrađeni su automatski uređaji za kontrolu nepropusnosti koji je kompletiran sa sklopovima koji signaliziraju propuštanje između plašteva spremnika svjetlosnim i zvučnim signalom.

MANIPULACIJA I RAD S GORIVOM

Ovaj tehnološki opis odnosi se na postupak punjenja spremnika za skladištenje naftnih derivata, kao i način pražnjenja, odnosno korištenja preko mjernog uređaja za istakanje.

ISTAKANJE GORIVA IZ AUTOCISTERNE U PODZEMNI SPREMNIK

Tehnološki proces odvija se na slijedeći način:

- zaustavljanje autocisterne uz centralni uljevni šaht, gašenje motora, osiguranje autocisterne od pokretanja (ručna kočnica, podmetači i sl.) i požarne opasnosti te uzemljenje
- izmjeriti postojeće stanje nivoa količine goriva u spremniku, kroz otvor pomoću mjerne letve, kako bi se utvrdila razlika količine goriva koju treba dopuniti do maksimalnog nivoa goriva u spremniku
- kontrolirati nepropusnost spremnika pomoću za to predviđenog uređaja
- smjestiti pokretni mjerni uređaj između uljevnog šahta i autocisterne te osigurati istog od pomicanja
- otvoriti poklopac CUO i skinuti kapu s priključka za punjenje određenog spremnika. Spojiti izlazni priključak mjernog uređaja s priključkom za punjenje - izlaznim crijevom, a zatim spojiti mjerni uređaj s priključkom na autocisterni - ulaznim crijevom. Nakon uspostavljanja instalacija za pretakanje (spremnik - autocisterna), prelazi se na uhodavanje instalacije.
- otvaranjem ventila na autocisterni potrebno je upustiti gorivo u mjerni uređaj, pri čemu se vrši automatsko odzračivanje ulaznog crijeva. Nakon potpunog ispunjenja gorivom cjevovoda ispred mjernog uređaja, ručno otvoriti zaporni organ mjernog uređaja ispred izlaznog crijeva i time počinje punjenje spremnika gorivom.
- Kontrolu količine punjenja gorivom vršiti mjernim uređajem (vizualno ili automatski).

SISTEM ZA ZAŠTITU OD PREPUNJENJA

- Kontrola maksimalnog nivoa goriva u spremniku vrši se pomoću uređaja za sprečavanje prepunjenja spremnika, ugrađenog u cijevi za dovod goriva u spremnik.
- Sistem se bazira na mehaničkom principu (bez korištenja električne energije) potpunog zatvaranja dotoka goriva u spremnik. U radu je autonoman tj. u cijelosti isključuje ljudski

faktor. Glavni sistemski element je dvostupanjski zaporni ventil, a cijeli montirani sklop je dimenzije R3".

- Svi elementi sistemi moraju biti isporučeni od strane proizvođača zajedno sa uputstvom za montažu i potrebnim upozorenjima.
- Montaža sistema vrši se isključivo s alatima atestiranim za rad u zonama opasnosti od požara.
- Kad započne proces istakanja goriva, sistem za zaštitu od prepunjenja, koji je dio uljevne cijevi, dopušta nesmetan protok goriva sve do trenutka kada nivo u spremniku ne dosegne 95% od maksimalnog baždarenog obujma spremnika. U tom trenutku uslijed pomicanja plovka ventila zatvorit će se glavna sklopka ventila. Protok goriva se znatno smanji i vozač ili radnik treba prići zatvaranju ventila na autocisterni.
- U koliko nije došlo do zatvaranja ventila na autocisterni, istakanje se nastavlja preko pomoćne zaklopke ventila protokom cca 35-45 l/min. Reducirano istjecanje može potrajati 30-60 min i u tom vremenu radnik treba odvojiti i drenirati u spremnik fleksibilno crijevo.
- Ukoliko se crijevo ne odvoji te razina goriva u spremniku dosegne 98% baždarenog maksimalnog obujma spremnika, tada dolazi do drugog stupnja zatvaranja ventila ("positive shut-off"), pomoćna sklopku u potpunosti zatvara protok i istjecanje goriva iz autocisterne prestaje.
- Tada treba pričekati da se preko uređaja za istakanje na benzinskoj stanici istoči toliko goriva da se preostalo gorivo u fleksibilnom crijevu može drenirati u spremnik.

SISTEM POVRATA PARE

- Odzračivanje spremnika vrši se preko odušnog cjevovoda. Sistem za punjenje spremnika predviđen je kao zatvoreni sistem punjenja. Ovaj sistem sprečava odlazak para motornih benzina u atmosferu odzračnim cjevovodom za vrijeme istakanja goriva iz autocisterne u ukopani spremnik i tako vrši ekološku zaštitu i onemogućava stvaranje koncentracije para oko okna ukopanog spremnika i odušnog cjevovoda te eliminira požarne zone.

TEHNOLOŠKI PROCES PUNJENJA SPREMNIKA NA VOZILIMA

Predmet ovog tehnološkog procesa je opis procesa pretakanja goriva iz podzemnih spremnika u spremnik vozila pomoću agregata za istakanje goriva. Tehnološki proces odvija se na slijedeći način:

- nakon zaustavljanja vozila uz agregat za istakanje, gašenja motora, osiguravanja vozila od pokretanja i otvaranja poklopca spremnika motornog vozila, izvršene su pripreme za sam proces pretakanja goriva
- vlasnik vozila naručuje punjenje spremnika određenom količinom (ili punjenje do vrha spremnika) gorivom kod djelatnika benzinske stanice. Prodavač skida sa automata pištolj (opremljen ventilom), smješten na fleksibilnoj cijevi. Time se automatski aktivira tlačna pumpa u oknu spremnika (i uređaj za poništavanje registrirane (pojedinačne) prethodno istočene količine goriva. Nos (izlaz) pištolja umetnuti kroz otvor spremnika vozila. Nakon toga otvoriti (ručno) pištolj i time proces pretakanja goriva počinje. Povrat para iz spremnika automobila se preko pištolja i cjevovoda za povrat para vraća u spremnik goriva za benzin.
- kontrola propisnog minimuma nivoa goriva u podzemnom spremniku vrši se mjernom letvom, a kontrola maksimalnog nivoa goriva u spremniku vozila, vrši se automatskim ventilom u pištolju

- nakon završetka punjenja spremnika vozila, pištolj se zatvara ("automatski") ručno i prodavač istog stavlja u njegovo ležište na automatu, čime se automatski prekida rad pumpe u uređaju za istakanje za dotičnu vrstu goriva.
- Ovim je završen "tehnološki proces pretakanja goriva" iz podzemnog spremnika u spremnik vozila.

SAMOUSLUŽNA AUTOPRAONICA

Samouslužna auto praonica CarWash sa dva natkrivena mjesta za pranje, standardna čelična konstrukcija i kompletna oprema se postavlja između mjesta za pranje.

Sadržaj autopraonice:

- Boks za pranje 1
- Boks za pranje 2
- Kontejner

Autopraonica kao zagrijevni medij za grijanje vode koristi lož ulje iz sopstvenog rezervoara kapaciteta $V = 40$ l.

U objektu samouslužne autopraonice obavlja se:

- pranje vozila vodom, toplom i hladnom vodom, i uz primjenu specijalnih, hemijskih supstanci (deterdženata),
- usisavanje unutrašnjih površina vozila usisivačem.

Tehnološki proces pranja vozila u predmetnom objektu je sljedeći:

- parkiranje vozila u boks za pranje;
- korištenje vode iz sistema javnog snabdijevanja preko vodenog pištolja i prskanje vozila
- spiranje fizičkih nečistoća s mlazevima vode i slivanje na pod boksa, potom oticanje takve vode sa nečistoćama ka slivnoj rešetki i odlazak u kanalizacionu cijev ka separatoru;
- sapunjanje deterdžentom vozila i dubinsko pranje nečistoća, sa istim odvođenjem ka separatoru,
- završno ispiranje vozila, slivanje vode ka kanalizaciji.

Usisavanje nečistoća i prašine iz kola:

- parkiranje vozila na posebnom prostoru za usisavanje,
- pokretanje statičnog usisivača žetonom,
- process usisavanja usisivačkom surlom.

5. DOKUMENTACIJA O OTPADU KOJI PROIZVODI PREDUZEĆE

Proizvođači otpada i operatori postrojenja ili pogona za tretman otpada, kojima je izdata dozvola dužni su nadležnom organu koji je izdao dozvolu dostaviti godišnji izvještaj o ispunjenju uslova iz dozvole do 31. marta naredne godine za prethodnu godinu.

Porijeklo

Otpad koji se generira na lokaciji benzinske stanice HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE BS GOLUBINJA nastaje na slijedećim lokacijama:

- Uskladištavanje i točenje tečnih goriva
- Otpad nastao kao nusproizvod procesa prečišćavanja otpadnih voda i
- Otpad iz autopraonice

Vrsta prema ključnom broju

U skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada sa listama FBiH («Sl. novine FBiH», broj 09/05) propisane kategorije otpada sa listama, prema osobinama otpada i djelatnostima iz kojih potječe otpad, te obaveza njihovog korištenja.

Otpad se svrstava prema osobinama i djelatnostima iz kojih potječe u dvadeset grupa. U skladu s članom 4. Pravilnika, za potrebe upravljanja otpadom, proizvođač otpada je klasificirao otpad koji nastaje u privrednom društvu HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE, Benzinska stanica **GOLUBINJA**, što je prikazano u Tabeli 1. Otpad označen (*) se prema Pravilniku smatra opasnim otpadom.

 ARHITEKT ZENICA d.o.o. DRUŠTVO ZA PROJEKTOVANJE, INŽINJERING, IZGRADNJU I PROMET Ulica Šerbin sokak broj 21, 72000 Zenica ; tel : 032/ 445 – 060 ; fax : 032/445-061 Kantonalni sud Zenica : reg.br.subj.upisa 1 – 5023 ; broj rješenja registracije 043-0-Reg-08-004008 , Identifikacijski PDV broj : 218024410005 P.B : 4218024410005;E – mail ; arhitektze@bih.net.ba	HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE IZGRADNJA BENZINSKE STANICEZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) BS GOLUBINJA Avgust. 2020 godine
---	---

Tabela 1. Klasifikacija otpada koji će nastajati u objektu Benzinska stanica

KLJUČNI BROJ	NAZIV OTPADA	MJESTO NASTANKA OTPADA	MJESTO ODLAGANJA	JEDINICA MJERE	KONAČNO ZBRINJAVANJE
OPASNI OTPAD					
13	OTPADNA ULJA I OTPAD OD TEKUĆIH GORIVA (osim jestivih ulja i ulja iz poglavlja 05, 12 i 19)				
13 02 06*	sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje	ostava, prodavnica, parkinzi i mjesta za istakanje goriva i plina	u posebnim posudama u mini servisu (NATPIS OPASAN OTPAD)	0,14 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 05 02*	muljevi iz odvajanja ulje/voda	taložnik autopraonice i separator masti i ulja	iz taložnika i separatora direktno u auto cisternu	1,20 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 07	OTPAD OD TEKUĆIH GORIVA				
13 07 01*	mazut i dizel	istakanje i utakanje tečnih goriva (skladišni rezervoari i pumpni automati)	kontejner	0,032 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 07 02*	benzin	istakanje i utakanje tečnih goriva (skladišni rezervoari i pumpni automati)	kontejner	0,019 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 07 03*	ostala goriva (uključujući mješavine)	istakanje i utakanje tečnih goriva (skladišni rezervoari i pumpni automati)	kontejner	0,021 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15	OTPADNA AMBALAŽA; APSORBENSI, TKANINE I SREDSTVA ZA BRISANJE I UPIJANJE, FILTARSKI MATERIJALI I ZAŠTITNA ODJEĆA KOJA NIJE SPECIFICIRANA NA DRUGI NAČIN				
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama	autopraonica	kontejner	0,021 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15 02 02*	apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specificirani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani	prodavnica i autopraonica	kontejner	0,016 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
20	KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ DOMAĆINSTVA I SLIČNI OTPAD IZ INDUSTRIJSKIH I ZANATSKIH POGONA I IZ USTANOVA) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO PRIKUPLJENE SASTOJKE				
20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali materijal koji sadrži živu	zamjena neispravnih cijevi	kontejner	0,011 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada

 ARHITEKT ZENICA d.o.o. DRUŠTVO ZA PROJEKTOVANJE, INŽINJERING, IZGRADNJU I PROMET Ulica Šerbin sokak broj 21, 72000 Zenica ; tel : 032/ 445 – 060 ; fax : 032/445-061 Kantonalni sud Zenica : reg.br.subj.upisa 1 – 5023 ; broj rješenja registracije 043-0-Reg-08-004008 , Identifikacijski PDV broj : 218024410005 P.B : 4218024410005;E – mail ; arhitektze@bih.net.ba	HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE IZGRADNJA BENZINSKE STANICEZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) BS GOLUBINJA Avgust. 2020 godine
---	---

KLJUČNI BROJ	NAZIV OTPADA	MJESTO NASTANKA OTPADA	MJESTO ODLAGANJA	JEDINICA MJERE	KONAČNO ZBRINJAVANJE
NEOPASNI OTPAD					
08 03	OTPAD OD PROIZVODNJE, FORMULACIJE, PRODAJE I PRIMJENE TISKARSKIH BOJA				
08 03 18	otpadni štamparski toner koji nije naveden pod 08 03 17	prodavnica, kancelarija	plastična posuda	0,001 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15	OTPADNA AMBALAŽA				
15 01 01	ambalaža od papira i kartona	prodavnica, kancelarija, autopraonica	kontejner	0,31 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15 01 02	ambalaža od plastike	prodavnica, kancelarija, autopraonica	kontejner	0,23 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
20	KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ DOMAĆINSTVA I SLIČNI OTPAD IZ INDUSTRIJSKIH I ZANATSKIH POGONA I IZ USTANOVA) UKLJUČUJUĆI ODVOJENO PRIKUPLJENE SASTOJKE				
20 01 01	papir i karton	prodavnica, kancelarija, autopraonica	kontejner	0,031 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
20 03	ostali komunalni otpad	od čišćenja kruga benzinske stanice	kontejner	0,3 t/g	ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada

5.1. Sastav otpada

Hemijski sastav sirove nafte može prilično varirati jer ovisi o vrsti nafte, tj. o izvornom tipu i zrelosti organske tvari i njezinu očuvanju u ležišnim stijenama te o uvjetima u sedimentacijskom okolišu. Prosječni je elementarni sastav nafte (maseni udjel hemijskog elementa): 84 do 87% ugljika, 11 do 14% vodika, 0,1 do 3% supora (najviše 7%), 0,1 do 0,6% dušika (najviše 3%), 0,1 do 1,5% kisika (najviše 2%), 0,01 do 0,03% teških metala (oko 40 metala).

Sirova nafta pretežno se sastoji od velikog broja različitih ugljikovodonika. To su: zasićeni ugljikovodici, i to alkani (parafini) od metana do asfaltena i cikloalkani (cikloparafin ili nafteni), u prvom redu derivati ciklopentana, zatim aromatski ugljikovodici (benzen, alkilbenzeni, naftalen, alkinaftaleni), smole i asfalteni. Alkani su prisutni u visokim koncentracijama, a manja je zastupljenost naftena, aromata i dr.

S obzirom na gustoću razlikuju se lagana nafta (gustoća manja od 854,1 kg/m³), srednje teška nafta (gustoća veća od 933,1 kg/m³).

Takva podjela temelji na tradicijskom označavanju gustoće stupnjevima API (American petroleum Institute), prema kojima je lagana nafta imala gustoću >34° API, srednje teška 34 do 20° API i teška <20° API. Budući da je gustoća nafte funkcija njezina sastava, ta klasifikacija razlikuje tri osnovne skupine: nafta parafinske baze (30 do < 40°API), nafta miješane baze (20 do 40°API) i nafta naftenske baze (33 do < 20°API). Prema sastavu, nafta može biti: parafinska, parafinsko-naftalenska, naftenska, aromatsko-prijelazna, aromatsko-naftenska i aromatsko-asfaltna.

Sadržaj sumpora u gorivu strogo ograničen. Teška dizel goriva sadrže do 5% sumpora, dok je sadržaj sumpora u lakim dizel gorivima kod nas ograničen na 0,5 % za D1, odnosno 1% za D2. U većini zapadno evropskih zemalja sadržaj sumpora u dizel gorivu je 0,035 g/l. Sadržaj sumpora u domaćim benzinima iznosi do 1%, dok je u Evropi sadržaj sumpora u benzinu ispod 0,05 %.

Voda u gorivu se javlja kao slobodna, higroskopska ili u vidu emulzije.

Mehaničke primjese u gorivu su najčešće rđa, koksne čestice i pijesak.

Kada se govori o UNP-u, treba razlikovati dva stanja – kapljevito i plinovito, te tri faze; kapljevita, parovita i plinovita. Pojam stanja je vezan na agregatno stanje, a faze uz ponašanje plina u zatvorenom spremniku pri određenim uvjetima. Za prelazak iz jedne faze u drugu, odnosno stanja, treba dovesti ili odvesti toplinu.

Osnovni su sastojci ukapljenog naftnog plina zasićeni niži ugljikovodici propan i butan, tvari koje se pri normalnim uvjetima nalaze u plinovitom stanju, no već pri tlaku od 1,7 bar prelaze u kapljevito stanje, pri čemu im se volumen smanjuje čak 270 puta. I upravo je to glavni razlog njegove izuzetne prihvatljivosti za upotrebu – prevozi se i skladišti kao kapljevina, a koristi kao plin.

Otpadne supstance na zahvatu su: tečne, čvrste i gasovite. I sve predstavljaju uticaje na životnu sredinu. Tečne zagađujuće materije su: otpadne vode opterećene deterdžentima, muljavom vodom i masnoćama (iz praonice), kao i pale i otekle kišne vode, koje mogu da budu opterećene masnoćama iz vozila, naftnim derivatima.

Čvrste zagađujuće materije su krpe od čišćenja vozila, odjeća vulkanizera zaposlenika uprljana masnoćama ili tragovima goriva, krpe za čišćenje ruku, zatim ambalaža iz koje se uzimaju gume za zamjenu; takođe, otpad su i zamijenjeni pneumatici.

5.2. Mjere koje se trebaju poduzeti radi sprečavanja proizvodnje otpada, posebno kada se radi o opasnom otpadu

- Tehničke mjere i skladištenje tečnih goriva.
- Pretakanje obavljati na mjestima namjenski uređenim prema propisima.
- Koristiti ispravnu opremu i uređaje uz pridržavanje sigurnosno tehničkih mjera od strane za to stručno osposobljenih i izvježbanih zaposlenika.
- Posebno voditi brigu o spojnim mjestima da bi se spriječilo moguće ispuštanje.

- Pridržavati se mjera zaštite na radu i zaštite od požara.
- nepropusne spremnike za otpad od hrane označene ključnim brojem otpada,
- preuzimanje, odvoza i zbrinjavanje otpada od hrane,
- čišćenja spremnika te redovitu zamjenu punih spremnika praznima.

A ukoliko je došlo potrebno je utvrditi područje opasnosti i spriječiti istjecanje i izlivanje u vodotokove, kanale, drenažne sisteme i tlo iskopavanjem zaštitnog jarka, ograđivanjem vrećama napunjenim suhim pijeskom, zemljom ili glinom. Omogućiti dobru ventilaciju prostora. U slučaju većih istjecanja obavijestiti Službu Civilne zaštite .

Iz oštećenog spremnika pumpom predviđenom za upotrebu u potencijalno eksplozivnoj atmosferi pretočiti materiju u praznu cisternu – spremnik. Ukloniti ostatak s tla koristeći adsorpcijska sredstva (piljevinu, pijesak, mineralne adsorbense i druge inertne materijale).

Otpadni materijal i uklonjeni kontaminirani površinski sloj tla staviti u spremnike i čvrsto zatvoriti, te do zbrinjavanja skladištiti. Predati na zbrinjavanje pravnim osobama za zbrinjavanje opasnog otpada, ovlaštenim od strane ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.

5.3. Odvajanje otpada, posebno opasnog od druge vrste otpada i od otpada koji će se ponovo koristiti

Privredno Društvo HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE je izradilo procedure i uputstva u kojima je definisano :

- otpad koji nastaje u Društvu (mjesto nastanka, vrste otpada u skladu sa listama, sastva otpada i količine;
- mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja produkcije otpada, posebno opasnog otpada;
- odvajanje – sortiranje otpada, posebno opasnog od drugih vrsta otpada, kao i otpad koji će se ponovo koristiti;
- odlaganje otpada na deponije i
- neškodljivo zbrinjavanje nastalog otpada.

1. Urađena proceduru sa ovlaštenim preduzećima za prikupljanje , transport i preradu otpada sa kojima imaju Ugovore za transport, privremeno skladištenje do konačnog neškodljivog zbrinjavanja, uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite zdravlja i sigurnosti zaposlenika i okoliša.
2. Urađena uputstvo za pretakanje iz autocisterne u podzemne rezervoare i istakanje goriva u rezervoare motornih vozila sa skicama.
3. Održavanjem čistoće kruga, definisani su zadaci, izvršioци, organizacija posla održavanja kruga kompleksa benzinske stanice i praćenje količine čvrstog komunalnog otpada.
4. Selekcija – klasifikacija komunalnog otpada na mjestu nastanka, način odlaganja, preuzimanje, odvoza na mjesto za odlaganje i dinamika odvoza kao i odgovorna osoba.
5. Zaposlenici vode redovnu evidenciju o količini čvrstog komunalnog otpada.

5.4. Odlaganje otpada na deponiji

Otpad se skladišti na mjestima koja su tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika otpada u skladu sa ovim zakonom.

Uvažavajući zakonsku regulativu otpad se ovlaštenim preduzećima za prikupljanje , transport i preradu otpada predaje na neškodljivo zbrinjavanje uz prethodno zaključivanje ugovora sa svakom za ovu vrstu djelatnosti.

Izvještaj o kategoriji i količinama, te o poduzetim aktivnostima se šalju nadležnim Ministarstvima jedanput godišnje. Konačno zbrinjavanje komunalnog otpada će se vršiti redovno na gradskoj deponiji kamionima općinskog javnog komunalnog preduzeća prema ugovoru.

5.5. Metode tretmana i/ili odlaganja

Tretman otpada obuhvata fizičke, termičke, hemijske ili biološke procese uključujući i razvrstavanje otpada prije tretmana, koji mijenjaju karakteristike otpada sa ciljem smanjenja zapremine ili opasnih karakteristika, olakšanja rukovanja sa otpadom ili podsticanja reciklaže i uključuje ponovno iskorišćenje i reciklažu otpada.

Tretman otpada obavlja se primenom najboljih dostupnih tehnika i tehnologija u skladu sa ovim zakonom.

Skladištenje otpada na samoj lokaciji, odlaganje i dalji tretman je dat u tabeli.

Vrsta	Odlaganje i dalji tretman
08 03 18 otpadni štamparski toner koji nije naveden pod 08 03 17	U plastične posude, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 02 06* sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje	U posebnim posudama u mini servisu (NATPIS OPASAN OTPAD)
13 05 02* muljevi iz odvajča ulje/voda	Iz taložnika i separatora direktno u auto cisternu, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 07 01* mazut i dizel	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 07 02* benzin	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15 01 01 ambalaža od papira i kartona	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15 01 02 ambalaža od plastike	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15 01 10* ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
15 02 02* apsorbeni, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specificirani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
13 07 03* ostala goriva (uključujući mješavine)	Ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
20 01 01 papir i karton	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
20 03 ostali komunalni otpad	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada
20 01 21* fluorescentne cijevi i ostali materijal koji sadrži živu	U kontejner, ovlaštena preduzeća za prikupljanje , transport i preradu otpada

6. PROCEDURE I UPUTSTVA

Dobro upravljanje otpadom, pored pozitivnog ekonomskog efekta, ima i veliki ekološki značaj.

Privredno društvo postaje društveno odgovorno, u javnosti se stvara njegov pozitivan imidž, što se implicira na dobre odnose sa javnošću.

Kada je riječ o HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE i vrsti otpada koji on generiše, glavne preporuke u postupanju sa otpadom na predmetnoj lokaciji, odnosile bi se na :

- redovno pratiti tržište sekundarnih sirovina,
- sklopiti kratkorčne ili dugoročne ugovore sa privrednim društvima koje otkupljuju sekundarne sirovine i koja posjeduju adekvatne dozvole za bavljenje navedenom delatnosti,
- minimizirati generisanje opasnog otpada čime se smanjuju troškovi njegovog trajnog zbrinjavanja

Ukoliko se ostvari prodaja sekundarnih sirovina, tada su troškovi trajnog zbrinjavanja opasnog otpada, na osnovu svjetskih ekonomskih analiza, pokriveni sa 96% dobiti, od prodaje sekundarnih sirovina.

Privredno Društvo je izradilo procedure i uputstva u kojima je definisano :

- otpad koji nastaje u Društvu (mjesto nastanka, vrste otpada u skladu sa listama, sastva otpada i količine;
- mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja produkcije otpada, posebno opasnog otpada;
- odvajanje – sortiranje otpada, posebno opasnog od drugih vrsta otpada, kao i otpad koji će se ponovo koristiti;
- odlaganje otpada na deponije i
- neškodljivo zbrinjavanje nastalog otpada.

1. Urađena procedura sa ovlaštenim preduzećima za prikupljanje , transport i preradu otpada sa kojima imaju Ugovore za transport, privremeno skladištenje do konačnog neškodljivog zbrinjavanja, uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite zdravlja i sigurnosti zaposlenika i okoliša.

2. Urađeno uputstvo za pretakanje iz autocisterne u podzemne rezervoare, mini pretakalište i istakanje goriva u rezervoare motornih vozila i u autocisternu na mini pretakalištu sa skicama.

3. Održavanje čistoće kruga, definisani su zadaci, izvršioци, organizacija posla održavanja kruga kompleksa benzinske stanice i praćenje količine čvrstog komunalnog otpada.

4. Selekcija – klasifikacija komunalnog otpada na mjestu nastanka, način odlaganja, preuzimanje, odvoza na mjesto za odlaganje i dinamika odvoza kao i odgovorna osoba.

5. Zaposlenici vode redovnu evidenciju o količini čvrstog komunalnog otpada.

7. NAČIN ODLAGANJA/ ZBRINJAVANJA

Razvrstavanje otpada je postupak određivanja vrste otpada prema porijeklu, karakteru i kategoriji otpada.

Preporuka je da se razvrstavanje vrši odmah na mjestu nastajanja otpada kako se ova operacija ne bi usložnjavala na mjestu privremenog skladištenja.

Odlaganje je zakonita, najmanje poželjna opcija u hijerarhiji postupanja sa otpadom, koja nepodrazumijeva reciklažu, tretman, ponovno korišćenje, regeneraciju ili iskorišćenje energetskog potencijala.

Uvažavajući zakonsku regulativu otpad se ovlaštenim preduzećima za prikupljanje, transport i preradu otpada predaje na neškodljivo zbrinjavanje uz prethodno zaključivanje ugovora sa svakom za ovu vrstu djelatnosti.

Izvještaj o kategoriji i količinama, te o poduzetim aktivnostima se šalju nadležnim Ministarstvima jedanput godišnje.

Proizvođač otpada će sav selektivno prikupljeni otpad predati operatoru, odnosno ovlaštenim preduzećima za prikupljanje, transport i preradu otpada u skladu sa Uredbom o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada («SL. novine FBiH», broj 38/06). Operator preuzima obavezu transporta do konačne prerade otpada, odnosno konačnog zbrinjavanja.

Zbrinjavanje svih nastalih vrsta otpada, neopasnog i opasnog, osigurano je preko ovlaštenih skupljača/obrađivača otpada. Otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti odvojeno se skuplja i skladišti u odgovarajućim spremnicima, kako bi se u najvećoj mjeri mogao predavati na recikliranje i opotrebu.

S obzirom na male količine otpada koji za sada nastaju na lokaciji zahvata, postojeći način skladištenja otpada ocjenjuje se zadovoljavajućim u odnosu na propisane osnovne tehničkotehnološke uslove za skladištenje otpada.

Do sada uspostavljene aktivnosti upravljenjem proizvedenim otpadom na lokaciji zahvata ocjenjuju se odgovarajućima i u skladu su sa zakonskim propisima iz područja upravljanja otpadom. Nositelj zahvata upravlja s proizvedenim otpadom na način da ne ugrožava okoliš i ocjenjuje se da upravljanje otpadom neće predstavljati značajan i štetan utjecaj na okoliš.

Predložene mjere za postupanje s otpadom sadržane su u planu upravljanja otpadom i osim njih nisu potrebne druge mjere:

- glavnina otpada koji nastaje u tehnološkom procesu rada benzinske stanice sakuplja se u dogovarajuće spremnika i predaje ovlaštenom prevozniku/sakupljaču na opotrebu/zbrinjavanje,
- otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti odvojeno se skuplja i skladišti,

- provodi se nadzor nad skladištenjem i odvozom otpada s lokacije, a ovlašteni sakupljači otpada s kojima je sklopljen ugovor odvoze otpad i daju ga na opotrebu/zbrinjavanje o čemu se vodi propisana evidencija,
- dodatno smanjivanje količina otpada može se postići na više načina, a neki od njih, koji se primjenjuju su i:
 - smanjivanje nastajanja pojedinih vrsta i količina otpada optimizacijom proizvodnje
 - nabavkom sirovina i materijala koji kvalitetom omogućavaju nastanak manje količine otpada
 - dodatnom edukacijom zaposlenika o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada.

8. VOĐENJE EVIDENCIJE

Proizvođač otpada će voditi evidenciju, odnosno redovno nadzirati aktivnosti na minimizaciji nastajanja svih otpadnih tokova na lokaciji. Potrebno je mjeriti, voditi zapise i vršiti analize kvantitativno-kvalitativnih podataka o otpadnim tokovima, o vrsti i količini otpada.

Evidencija podrazumijeva slijedeće podatke:

Podaci o proizvedenom otpadu i uzrocima njihova nastanka
Skladištenje otpada
Uklanjanje i konačno zbrinjavanje otpada.

Proizvođač će za svaku pošiljku otpada pripremiti interni evidencijski list u dva primjerka, čiji jedan primjerak predaje Operatoru a jedan čuva u vlastitoj arhivi. Proizvođač je u obavezi da obezbijedi i eksterni evidencijski list od Operatera. Na osnovu pohranjenih dokumenata se lako utvrđuje tačna količina predanog opasnog i neopasnog otpada i radi plan količina za ubuduće.

Primjer evidencijskog lista je dat u Prilogu br 1.

9. ODGOVORNO LICE ZA PROVOĐENJE PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM I KOORDINATOR ZA OTPAD

Operator postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola kao i proizvođač mora odrediti lice odgovorno za poslove upravljanja otpadom (član 20. *Zakon o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 33/03)* i *Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 72/09)*).

Odgovorno lice: privredno društvo će naknadno odrediti odgovorno.

Nadležni organ iz člana 11.ovog zakona treba biti obavješten o imenovanju odgovornog lica.

Odgovorno lice dužno je da provodi Plan za upravljanje otpadom.

 <p>ARHITEKT ZENICA d.o.o. DRUŠTVO ZA PROJEKTOVANJE, INŽINJERING, IZGRADNJU I PROMET Ulica Šerbin sokak broj 21, 72000 Zenica ; tel : 032/ 445 – 060 ; fax : 032/445-061 Kantonalni sud Zenica : reg.br.subj.upisa 1 – 5023 ; broj rješenja registracije 043-0-Reg-08-004008 , Identifikacijski PDV broj : 218024410005 P.B : 4218024410005;E – mail ; arhitektze@bih.net.ba</p>	<p>HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE IZGRADNJA BENZINSKE STANICEZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) BS GOLUBINJA Avgust. 2020 godine</p>
--	--

Privredno Društvo treba da ima osobu odgovornu za upravljanje otpadom koja će organizovati ove aktivnosti. Osoba odgovorna za upravljanje otpadom može imati i druge obaveze i odgovornosti u Privrednom Društvu.

HIJERARHIJA UPRAVLJANJA OTPADOM

Direktor

- Opšta zakonska odgovornost za obezbjeđenje ljudskih, materijalnih i sistemskih resursa,
- Opšta zakonska odgovornost za obezbjeđenje usklađenosti sa cjelokupnom regulativom iz oblasti za štite životne sredine.

Rukovodilac operative

Delegirana odgovornost i autoritet od strane Direktora, za pitanja zaštite životne sredine:

- kontrola procesa sa aspekta zaštite životne sredine,
- odobrenje i obezbjeđenje sprovođenja propisanih procedura u oblasti zaštite životne sredine,
- podsticanje aktivnog učešća svih zaposlenih u upravljanju zaštitom životne sredine,
- koordinacija aktivnosti u oblasti zaštite životne sredine,
- obezbjeđenje adekvatne obučenosti zaposlenih za rad sa opasnim materijama i sprovođenje Plana upravljanja otpadom,
- korektivne i preventivne akcije po pitanjima koja se tiču zaštite životne sredine,
- obezbjeđenje procesa i kontrole sistema neophonog za sprovođenje Plana uspostavljenost, implemetacija i održavanje sistema,
- odnosi sa javnošću po pitanju uticaja na životnu sredinu.

Lice odgovorno za upravljanje otpadom

Specifična zakonska odgovornost koja proističe iz člana 20. Zakona o upravljanju otpadom:

- izrada nacrtu plana upravljanja otpadom,
- organizovanje njegovog sprovođenja i ažuriranja,
- predlaganje mjera za primjenu načela hijerarhije upravljanja otpadom,
- praćenje sprovođenja zakona i drugih propisa o upravljanju otpadom,
- izveštavanje organa upravljanja,
- obezbjeđenje uslova neophodnih za ishođenje dozvola, rješenja od nadležnih organa vezanih za upravljanje otpadom,
- vođenje dokumentacije i evidencije iz oblasti upravljanja otpadom,
- obezbjediti da su zaposleni adekvatno obučeni za rad sa opasnim materijama odnosno za reagovanje u slučaju akcidentnih situacija (izlivanje, rasipanje otpada i sl.),
- da zaposleni poštuju i ispunjavaju propisane procedure iz oblasti zaštite životne sredine;

- obavještanje prve dvije pozicije o neophodnosti obuke zaposlenih iz oblasti zaštite životne sredine,
- provjera dostupnosti i ispravnosti opreme za slučaj incidenta/akcidenta,
- interna istraga po pitanju incidenata vezanih za životnu sredinu pod nadzorom direktora ili direktora proizvodnje,
- sačinjavanje izveštaja za korektivne/preventive mjere nakon identifikacije problema vezani za zaštitu životne sredine i
- odabir podizvođača u pogledu ispunjenosti uslova sa aspekta zaštite životne sredine.

10. ZAKLJUČAK

Plan upravljanja otpadom se realizuje kroz uputstva a u skladu sa postojećom regulativom FBiH o upravljanju otpadom.

Upravljanje otpadom vrši se uz preduzimanje svih mjera koje osiguravaju da se sve aktivnosti upravljanja otpadom izvode bez ugrožavanja zdravlja ljudi, bez stvaranja štete i bez ugrožavanje prirode (voda, zrak, tlo).

RILOG 1.

PRIMJER EVIDENCIJSKOG LISTA

Vrsta nastalog otpada	Oznaka /klasifikacija/	Proizvedena količina kg ili m ³ (A)	Količina za koju je određeno deponiranje kg ili m ³ (B)	Količina za koje je određen neki drugi oblik konačnog tretmana (spaljivanje, i sl.) kg ili m ³ (C)	Naziv operatora za transport i tretman broj ugovora
Ukupno:					

Napomena : Dopisati potreban broj redaka u skladu sa brojem različitih vrsta otpada koje nastaju na lokaciji

Direktor :

 <p>ARHITEKT ZENICA d.o.o. DRUŠTVO ZA PROJEKTOVANJE, INŽINJERING, IZGRADNJU I PROMET Ulica Šerbin sokak broj 21, 72000 Zenica ; tel : 032/ 445 – 060 ; fax : 032/445-061 Kantonalni sud Zenica : reg.br.subj.upisa 1 – 5023 ; broj rješenja registracije 043-0-Reg-08-004008 , Identifikacijski PDV broj : 218024410005 P.B : 4218024410005;E – mail ; arhitektze@bih.net.ba</p>	<p>HENKOPROM d.o.o. ŽEPČE IZGRADNJA BENZINSKE STANICEZA (snabdjevanje tečnim gorivom, Unp-om i samouslužnom autopraonicom) BS GOLUBINJA Avgust. 2020 godine</p>
--	--

ZAKONSKA REGULATIVA OD ZNAČAJA ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

1. *Zakon o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 33/03),*
2. *Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 72/09),*
3. *Zakon o komunalnim djelatnostima (SNZDK- 17/08),*
4. *Pravilnik o sadržaju Plana prilagodbe upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje preduzima nadležni organ (Sl.novine FBiH br . 9/05),*
5. *Pravilnik o kategorijama otpada sa listama (Sl.novine FBiH br . 9/05),*
6. *Pravilnik o postupanju s otpadom koji se nalazi na listi opasnog otpada ili čiji je sadržaj nepoznat (Sl.novine FBiH br . 9/05),*
7. *Pravilnik o uvjetima za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatora sistema za prikupljanje otpada (Sl.novine FBiH br . 9/05),*
8. *Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada (Sl.novine FBiH br . 38/06),*
9. *Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu (Sl.novine FBiH br . 64/09) i*
10. *Zakon o zaštiti na radu (Sl.list SR BiH br. 22/90).*

KONVENCIJE

1. *Bazelska konvencija o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju, Bazel, 22.03.1989. Stupanje na snagu : 05.05.1992.god. (Sl.glasnik BiH br .31/00),*
2. *Dopuna Bazelske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovom odlaganju, Brisel, 1997.god.*